

# خلاصه‌ای از مباحث کلاس حل تمرین

استاد درس: دکتر کریمی‌پور

جلسه‌ی اول: به‌دست آوردن گروه همولوژی فضاها و بحث‌های درسی

دستیار درس: حسین محمدی

گردآوری: حانیه ملکی

۱۸ اسفند ۱۴۰۲

در این جلسه به سوالات زیر پاسخ دادیم:

۱. گروه همولوژی کره‌ی دو بعدی: ساختار بحث طوری است که می‌توانیم روند بدست آوردن  $H_n(S^k)$  را به هر simplicial complex تعمیم دهیم.

۲. بررسی کردن مفاهیم روند بدست آوردن  $H_n(S^k)$ :

- گروه‌های آبلی آزاد و مقید
- گروه خارج قسمتی
- عملگر مرز  $\partial_r$  عملگر خطی است روی فضای برداری  $r$ -chain ها.

۳. بحث در مورد «تنها پنج چندوجهی منتظم وجود دارند.»

همچنین در مورد موارد زیر بحث کردیم:

۱. قضیه هوروویچ<sup>۱</sup>

۲. راه‌های به‌دست آوردن گروه‌های همولوژی و هموتوپي

۳. آبلی بودن گروه‌های هموتوپي با مرتبه بالا.

منابعی که در حین جلسه به آنها اشاره شد:

۱. تنها پنج چندوجهی منتظم داریم: منبع ۱، منبع ۲، منبع ۳.

۲. گروه هموتوپي‌های مختلف کره‌ها

۳. گروه همولوژی‌های مختلف کره

۴. قضیه هوروویچ: منبع اول، منبع دوم

۵. آبلی بودن گروه‌های هموتوپي بالا<sup>۲</sup>: منبع

<sup>۱</sup>Hurewicz theorem

<sup>۲</sup>منظورمان  $n > 1$  است در گروه  $\pi_n(X, x_0)$ .

به طور خلاصه، دقیقاً این سوالات را بررسی کردیم:

۱. گروه‌های  $H_0, H_1$  و  $H_2$  فضای  $S^2$  را بررسی کردیم. همچنین همانندسازی زیر را به عنوان روشی آسان‌تر برای محاسبه بررسی کردیم:

free abelian group + manipulations  $\longleftrightarrow$  vector space + linear operator

۲. محاسبه‌ی گروه هومولوژی اول فضای  $\mathbb{R}P^2$ .

۳. نکته‌ای خارج از درس در مورد گروه هومولوژی چنبره تصویر باز شده‌ی یک چنبره در صفحه‌ی مختلط ( ${}^3UHP$ ) و با متریک پوانکاره که انحنای منفی دارد قرار دارد. نمی‌توان از صفحه‌ی حقیقی، چنبره با  $2 \leq g$  به دست آورد.

۴. قضیه‌ی هوروویچ را تا حد پایین بررسی کردیم. قضیه‌ی هوروویچ<sup>۴</sup> این قضیه، توسط نگاشتی به نام هومومورفیسم هوروویچ، تحت شرایط خاصی گروه‌های هوموتوپی و هومولوژی را به یکدیگر ربط می‌دهد. قضیه: برای هر فضای  $X$  که همبند مسیری باشد، همواره می‌توان هومومورفیسمی بین  $H_n(X)$  و  $\pi_n(X)$  که پیدا کرد که  $n$  یک عدد طبیعی است.

$$h_* : \pi_n(X) \rightarrow H_n(X)$$

برای  $n = 1$  نگاشت هوروویچ را می‌توان به صورت یک ایزومورفیسم تعریف کرد. برای این کار کافی است بدانیم که آبل‌ی شده‌ی  $\pi_1(X)$  همان  $H_1(X)$  است.

$$\tilde{h}_* = \frac{\pi_1(X)}{[\pi_1(X), \pi_1(X)]} \rightarrow H_1(X)$$

فرایند آبل‌کردن به این صورت است که یک جابه‌جاگر تعریف کنیم که به جای آنکه  $ab$  ساخته شده باشد، از  $aba^{-1}b^{-1}$  ساخته شده است.

برای گروه‌های مرتبه‌ی بالاتر، اگر فضا  $(n-1)$ -connected باشد، نگاشت هوروویچ ایزومورفیسم خواهد بود. به صورت نادقیق،  $(n-1)$ -connected به این معناست که بتوان از تمام نقاط آن  $(n-1)$ -dimensional hyper-surface (1 رد کرد. می‌دانیم فضای  $T^n$  اینگونه نیست. یک مثال دیگر:

$$H_k(S^n, \mathbb{Z}) = \begin{cases} \mathbb{Z} & k = 0, 2 \\ \{e\} & \text{else} \end{cases}$$

<sup>3</sup>Upper half plane

<sup>۴</sup>برای دیدن منابع، صفحه‌ی اول را ببینید.